Eno leto učitelj v hribih.

Izkusil J—n.

(Dalje.)

Če greš od Bukovca proti vzhodu, prideš v pičli uri v Smrekovec. Ta vas ima svoje ime menda po lepem smrekovem gozdu, ki zavzema veliko sveta med to vasjo in Sokolovcem. V Smrekovcu je služboval tovariš Miško, izjemoma jako debel človek. Ker je bil odločen narodnjak, ni bil poseben prijatelj župnika Polha. Poldrugo uro od Bukovca proti jugu pa stoji vas Hrastovec. To vas pa omenjam zato, ker sem tja zahajal k nedeljski službi božji, kadar radi zametov nisem mogel v Smrekovec, pa tudi zato, ker je nastalo med menoj in tamošnjim kaplanom čudno razmerje. Res sem imel s tem kaplanom — Suhač se je pisal — mnogo opraviti. V boju, ki je nastal med nama, sem pa bil jaz navadno v defenzivi. O tem o priliki. Tu pa je učiteljeval prijatelj Rjavec, ki sem ga že omenil. Ne lažem, če rečem, da je bil velik moj prijatelj. Saj, če se ne motim, me je poizkusil nekje celo oženiti, pa nič ne de — ponesrečilo se mu je, ne vem, če po moji ali njegovi nerodnosti.

Še preden sem prišel na Bukovec, je prišel med sosednje učiteljstvo glas, da pride tja šolstvu jako nasproten človek, učitelj, ki ga smreški župnik in hrastovški kaplan že komaj čakata. „Hvala Bogu, zdaj pa dobimo v bližino boljšega učitelja, kakor sta Rjavec in Miško“, se je izrazil nekje Suhač. Polh pa se je veselil, da bo imel v meni pomočnika pri agitaciji za bližajoče se državnozborske volitve. Ko sem pa prišel v Bukovec, sem se moral na svojo žalost prepričati, kako se da na premeten način povzročiti nasprotstvo med osebami istega prepričanja. Še celo Rjavec je bil dolgo časa proti meni jako nezaupljiv, videč, da živim v prijateljstvu s Polhom in Suhačem. Toliko bolj se je začudil, ko je zapazil nekoč pri meni na omari visok sklad številk „Slov. Naroda“ in „Učit. Tovariša“. Rekel je: „Prijatelj, zdaj pa ne dvomim več, da si naš. Prepričan sem, da je bil to le manever od neke strani. Rečem ti, prijatelj, da boš Suhača še pomnil. Če zve, da si naročen na te liste, na „muho“ te bo vzel prvo nedeljo. Če boš hodil k njegovim propovedim, boš slišal kaj delikatnega. Tudi name se je že spravil, pa jaz sem rjav . . . sicer pa dobra duša. Z rjavimi ljudmi ni dobro črešenj zobati. Seveda, ti si še mlad, prijatelj, mlado drevo pa . . . no, pa o čemer je človek popolnoma prepričan, tega se mu ne bo vzelo. Suhač in Polh sta manevrirala, pa ni se jima posrečilo: ti si naš.“

Bil sem tedaj učitelj-voditelj na enorazrednici na Bukovcu. Zdaj šele sem imel priliko, ogledati si šolsko sobo. Bila je nastanjena v — bivši kleti. In moje stanovanje? Bilo je — bivša kovačnica. O, kako se mi je smilila sobna oprava, ko so jo spravljali v to luknjo! Pa hrana? Po veliki milosti mi jo je dal gospodar bivše kleti in bivše kovačnice. Jesti sem moral, kar so mi dali, plačati pa, kolikor so hoteli. Kaj pa s postrežnico? V celi vasi je ni bilo dobiti. Ponujat se mi je prišla sicer neka 18letna deva, a tri dni prej me je bil Miško opozoril, naj se je ogibljem, da je prežala tudi na mojega prednika, starši pa da bi jo kaj radi obesili na tilnik kakemu učitelju. Odklonil sem te daj ponudbo, češ, bom dobil že kako priletno postrežnico. Še danes mi vest ne očita, da nisem prav storil.

Postrežnice pa nisem mogel dobiti. Pometal, snažil obuvalo in čedil obleko sem si sam. Tak je bil moj začetek na Bukovcu, a to še ni bilo najhuje. Moj gospodar — krstimo ga za Gričarja — je imel precej posestva, njiv, travnikov, gozdov, tudi dobro rejene repe v hlevu; torej bil je vsaj na videz imovit kmet. Razumel sem tedaj Gričarico, ko je vedno tarnala, da delavci veliko stanejo, pa jih še dobiti ni moči. To sem občutil tudi jaz. Saj sem moral večkrat čakati na kosilo do tričetrt na eno in na večerjo do pozne noči. Začel sem izpoznavati, da bi bilo silno praktično, ko ne bi bilo treba sitnemu želodcu davka plačevati. Če nihče drugi, jaz bi bil to uvedel. Gričarici pa ne bi bilo treba tratiti z menoj dragega časa. Jako sem ustregel gospodinji, ko sem kupil samovar, da si bom sam napravljal zajtrk.

(Dalje.)

Listnica uredništva.

Trpin. Na Vaše vprašanje: „Ali je nadučitelj opravičen drugim kolegom v svojem razredu oddajati ure“, Vam odgovarjamo sledeče: Informirali smo se pri pravniku, ki nam je rekel: § 51., ki pravi: „. . . izmera učne zaveznosti se ravna po potrebi dotične šole. Kadar učitelj poučuje nad 30 ur na teden, mora se mu ta trud posebej plačati . . .“ je veljaven tudi za nadučitelje, ker niso ti navedeni kot izjema. Izgovor, da ima voditelj s pisarno opraviti, ne velja, ker je za to posebej honoriran s prostim stanovanjem in z opravilno doklado, saj ima tudi učitelj s pripravo dovolj opravila, za kar pa ni honoriran posebej. Da sta prvi inštanci potrdili, da sme nadučitelj kolegu oddati nekaj ur v svojem razredu, da si pomnoži svoje dohodke s stranskimi zaslužki in da hodi na izprehod, je skoro neverjetno, ker nam ne gre v glavo, da bi se mogli tako nečuveno kršiti obstoječi zakoni. Le pogumno naprej, saj imate še 2 inštanci! Pravica še ni tako globoko zakopana, da bi se ne prišlo do nje, četudi jo nekateri tako brezstidno pačijo. Videli boste, da je še vedno veljaven § 41., ki pravi: „Vse na kaki javni ljudski šoli začasno ali za trdno postavljene učeče osebe naj se vzdržujejo vsakoršnih postranskih opravil, katera so sposobnosti in vnanji časti njihovega stanu nasprotna, ali **katera bi jemala čas za natančno izpolnjevanje njihovega poklica**, ali pri katerih bi se lahko mislila kaka pristranost pri izpolnjevanju učiteljske službe.“ To je zopet dokaz, da se mora takoj realizovati ideja o našem pravnem zastopniku. — **Na Notranjsko.** Na Vaše vprašanje glede zastopnikov učiteljstva odgovorimo prihodnjič. Že danes pa trdimo, da je pravica na Vaši strani. Sploh pa nekaterniki v postonjskem okraju domnevajo, da so novice, ki jih je priobčil doslej naš list glede zastopnikov učiteljstva v okr. šol. svetih, adresovane na g. nadučitelja v pokoju, M. Zarnika, ki je še sedaj zastopnik učiteljstva v okr. šol. svetu v Postojni. Mi seveda ne moremo nič za to, če se dado stvari, ki jih priobčuje naš list, obrniti tudi na več slučajev, saj se dogajajo lahko v Galiciji iste nepravilnosti kakor na Kranjskem, ali pa tudi obratno. Naša dolžnost pa ni, da bi pisali svojim člankom tudi komentare. Pa bodi stvar taka ali drugačna, resnica je, da ni s to zadevo g. Dragotin Česnik, nadučitelj v Knežaku, v nobeni in tudi najmanjši zvezi, kar s tem slovesno izjavljamo.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 666. **Kranjsko.**

Na mestni slovenski dekliški 8 razrednici v Ljubljani se je s početkom šolskega leta 1903/4 sistemizovalo XI. učno mesto.

Prosilke za to mesto naj vlagajo svoje pravilno opremljene prošnje pri c. kr. mestnem šolskem svetu v Ljubljani najkasneje do 28. julija 1903.

Prosilke, usposobljene za meščanske šole, imajo prednost. Na zakasnele in nedostatno opremljene prošnje se ne bo oziralo.

C. kr. okrajni šolski svet v Ljubljani, dne 26. junija 1903.

Št. 1575.

Na štirirazredni deški ljudski šoli, združeni z trorazrednim dekliškim oddelkom na Vrhniki je oddati mesto nadučitelja, oziroma v slučaju pomaknjenja še eno učno mesto s postavnimi prejemki.

Prošnje, pravilno opremljene, je poslati predpisanim službenim potom tukajšnjemu uradu do 3. avgusta 1903.

C. kr. okrajni šolski svet v Ljubljani, dne 30. junija 1903.

Št. 435.

Na enorazredni ljudski šoli v Krašnji je oddati mesto učitelja-voditelja s postavnimi prijemki stalno ali začasno.

Opremljene prošnje je poslati službenim potom tukajšnjemu uradu do 31. julija 1903.

C. kr. okrajni šolski svet v Kamniku, dne 30. junija 1903.

Št. 1370.

V krškem okraju se razpisujejo sledeče učiteljske službe z zakonitimi dohodki v definitivno, oziroma provizorično nameščenje.

a) Voditeljska in učiteljska služba na enorazrednih ljudskih šolah: 1.) v Branskem-Kalu, 2.) Dobovcu in 3.) Hrovaškem brodu

b) eno učno mesto na dvorazredni ljudski šoli na Trebelnem.

Pravilno opremljene prošnje za te službe naj se po predpisanem potu vlagajo tu sem do 1. avgusta 1903.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 2. julija 1903.

Št. 1271.

Na dvorazredni deški šoli v Šmihelu pri Rudolfovem razpisano je mesto nadučitelja s postavnimi dohodki in prostim stanovanjem v stalno, oziroma začasno nameščenje.

Prošnje je vlagati do 25. julija 1903. pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Rudolfovem.

C. kr. okrajni šolski svet Rudolfovo, dne 4. julija 1903.

Z. 1367.

An der zweiklassigen Volksschule in Pölland bei Bischoflack, deren Erweiterung auf drei Klassen und woselbst der Bau eines neuen Schulgebäudes in Verhandlung steht; ist die Oberlehrerstelle mit den gesetzmäßigen Bezügen nebst dem Genusse einer Naturalwohnung definitiv zu besetzen.

Die gehörig belegten Gesuche sind im vorgeschriebenen Wege bis zum 2. August 1903 hieramts einzubringen.

K. k. Bezirksschulrat Krainburg, am 1. Juli 1903.

Z. 1416.

An der neu zuaktivierenden einklassigen Volksschule in Bukovica ist mit Beginn des Schuljahres 1903/4 die Lehrer- und Leiterstelle mit den gesetzmäßigen Bezügen nebst dem Genusse einer Naturalwohnung definitiv, eventuell provisorisch zu besetzen.

Die gehörig belegten Gesuche sind im vorgeschriebenen Wege bis zum 2. August 1903 hieramts einzubringen.

K. k. Bezirksschulrat Krainburg am 1. Juli 1903.

Z. 1403.

An der zweiklassigen Volksschule in Eisnern ist die Oberlehrerstelle mit den gesetzmäßigen Bezügen nebst dem Genusse einer Naturalwohnung definitiv zu besetzen.

Die gehörig belegten Gesuche sind im vorgeschriebenen Wege bis zum 3. August 1903. hieramts einzubringen.

K. k. Bezirksschulrat Krainburg, am 2. Juli 1903.

Z. 1415.

An der neu zuaktivierenden einklassigen Volksschule in Kanker ist mit Beginn des Schuljahres 1903/4 die Lehrer- und Leiterstelle mit den gesetzmäßigen Bezügen nebst dem Genusse einer Naturalwohnung definitiv, eventuell provisorisch zu besetzen.

Die gehörig belegten Gesuche sind im vorgeschriebenen Wege bis zum 2. August 1903 hieramts einzubringen.

K. k. Bezirksschulrat Krainburg, am 1. Juli 1903.

Z. 1043.

An der fünfklassigen Volksschule in Laserbach wird noch eine weitere Lehrstelle mit den sistemisierten Bezügen zur definitiven, eventuell provisorischen Besetzung ausgeschrieben.

Gehörig instruierte Gesuche sind bis 25. Juli l. J. im vorgeschriebenen Wege hierorts einzubringen.

K. k. Bezirksschulrath Gottschee, am 2. Juli 1903.

Z. 915.

An der einklassigen utraquistischen Volksschule in Unterdeutschau vird die Lehrer- und Leiterstelle mit den sistemisierten Bezügen zur definitiven, eventuell provisorischen Besetzung ausgeschrieben.

Gehörig instruierte Gesuche sind bis 25. Juli 1903 im vorgeschriebenen Wege hierorts einzubringen.

K. k. Bezirksschulrat Gottschee, am. 30. Juni 1903.

Z. 868.

An der zweiklassigen utraquistischen Volksschule in Obergrass wird die Oberlehrer- und eine Lehrerstelle mit den sistemisierten Bezügen zur definitiven, eventuell provisorischen Besetzung ausgeschrieben.

Gehörig instruierte Gesuche sind bis 25. Juli 1903 im vorgeschriebenen Wege hierorts einzubringen.

K. k. Bezirksschulrath Gottschee, am 30. Juni 1903.

Št. 1328. **Štajersko.**

Na petrazredni ljudski šoli pri Sv. Marku blizu Ptuja se stalno ali začasno namesti učiteljska služba z dohodki po III. krajnem razredu. Moškim prosilcem dovoli krajni šotski svet prosto izbo s kurjavo.

Prosilci ali prosilke za to mesto naj vložijo svoje prošnje, s spričevalom usposobljenosti, oziroma zrelostnega izpita in domovnice opremljene, predpisanim potom do 3. augusta t. l. pri krajnem šolskem svetu pri Sv. Marku p. Ptuj.

Okrajni šolski svet ptujski, dne 3. julija 1903.

Predsednik: *Underrain.*

Št. 1326.

Na štirirazredni ljudski šoli v Majšpergu se bode stalno namestila nadučiteljska služba z dohodki po III. krajnem razredu in s prostim stanovanjem.

Prosilci za to mesto, ki morajo biti usposobljeni za pouk v obeh deželnih jezikih in za veronauk, naj vložijo svoje prošnje, s spričevalom usposobljenosti in zrelostnega izpita ter z domovnico opremljene, predpisanim potom pri krajnem šolskem svetu v Majšpergu p. Ptujska gora do 31. julija 1903.

Okrajni šolski svet Ptuj, dne 2. julija 1903.

Predsednik: *Underrain.*

Neobhodno potrebno za vsako šolo.

Glavne oblike zemeljskega površja.

Cena: K 5, napeto z obeski: K 7, napeto s palicami: K 8.

Prodajata založnika:

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

„Učiteljski Tovariš" izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša" v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/8 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/8 strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev". Tiska „Narodna tiskarna" v Ljubljani.